

Uzasadnienie

Plan zadań ochronnych (PZO) dla obszaru Natura 2000 Jeziora Lobeliowe koło Soszycy PLH220039 został opracowany na podstawie art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627, z późn. zm.), zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34, poz.186 z późn. zm).

Obszar Natura 2000 Jeziora Lobeliowe koło Soszycy stanowi obszar mający znaczenie dla Wspólnoty, zatwierdzony Decyzją Komisji Europejskiej z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmującą, na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG, drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (Dz. Urz. U.E. L.43 z 13.02.2009 r.), notyfikowana jako dokument nr C(2008) 8039 (2009/93/WE) – Dz. Urz. UE z 13.02.2009, L 43/63. Aktualna decyzja w sprawie obszaru Natura 2000 Jeziora Lobeliowe koło Soszycy PLH220039 została wydana w dniu 16 listopada 2012 r. Zawiera ona szósty zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny, notyfikowany jako dokument nr C(2012) 8135 (2013/23/EU) Dz. Urz. 26.1.2013, L 24/58.

Zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody sprawujący nadzór nad obszarem sporządza projekt planu zadań ochronnych na okres 10 lat, przy czym pierwszy projekt tworzy się w terminie 6 lat od dnia zatwierdzenia obszaru przez Komisję Europejską jako obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty..

Obszar Natura 2000 Jeziora Lobeliowe koło Soszycy posiada łączną powierzchnię 132,40 ha i położony jest w całości na terenie gminy Czarna Dąbrówka, przy granicy z gminą Parchowo. Teren, na którym znajduje się obszar jest w 96,28% własnością Skarbu Państwa. Lasy (75,65% powierzchni obszaru) są w zarządzie PGL Lasy Państwowe Nadleśnictwo Bytów, jeziora natomiast są w zarządzie Starosty Bytowskiego. Powierzchnia 2,72 % obszaru stanowi własność komunalną (fragmenty dróg powiatowych DP 39365, DP 39346). W jeziorach prowadzona jest obecnie ekstensywna gospodarka rybacka w oparciu o umowy dzierżawy. W obszarze nie ma terenów rolniczych ani zabudowy. W bezpośrednim sąsiedztwie obszaru położona jest miejscowość Soszyca.

Obszar Natura 2000 Jeziora lobeliowe koło Soszycy zaprojektowano z uwagi na występowanie siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy Rady 92/43 EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory:

- 3110 jeziora lobeliowe,
- 3150 starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne,
- 91D0 bory i lasy bagienne.

W trakcie prac nad projektem PZO stwierdzono, iż siedlisko 3150 starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne, nie występuje w obszarze, a jego zgłoszenie jako przedmiotu ochrony stanowi błąd. Do przedmiotów ochrony w obszarze zaliczyć należy natomiast siedlisko 3160 naturalne dystroficzne zbiorniki wodne oraz siedlisko 7140 torfowiska przejściowe i trzęsawiska.

Dnia 20.08.2012 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gdańsku wystąpił o zmianę SDF. Wytyczne Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, w sprawie procedury wprowadzania zmian do bazy danych obszarów Natura 2000, zatwierdzone zostały dnia 12.10.2012 r. Aktualnie udostępniony na stronie internetowej poświęconej obszarom Natura 2000 SDF, obejmuje zatem wyłącznie:

- 3110 jeziora lobeliowe;

- 3160 naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne;
- 7140 torfowiska przejściowe i trzęsawiska;
- 91D0 bory i lasy bagienne.

Ocena stanu ochrony siedlisk przyrodniczych wykazała, że jeziora: Obrowo Małe, Modre i Pomysko (3110 jeziora lobeliowe), znajdują się we właściwym stanie ochrony (FV). Stan jeziora Żabiego (3160 naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne) również uznano za właściwy (FV). Stan torfowisk w obszarze (7140 torfowiska przejściowe i trzęsawiska) ogólnie jest właściwy (FV), natomiast stan ochrony siedliska 91D0 bory i lasy bagienne jest niezadowolający (U1). Wynika to głównie z przekształcenia w wyniku melioracji jednego z płątów (oddz. 382 m) oraz niskich wskaźników związanych z ilością martwego drewna i wiekiem drzewostanu.

Za jedno z największych zagrożeń dla jezior lobeliowych i jeziora dystroficznego uznano presję rekreacyjną i turystyczną, związaną z ich atrakcyjnością, łatwym do nich dostępem, zagospodarowaniem turystycznym (szlaki turystyczne, ścieżka edukacyjna, miejsce postoju pojazdów, dzikie kąpielisko) oraz położeniem w rejonie rozwijającym się turystycznie. Ponadto negatywny wpływ na stan siedliska ma kłusownictwo. Potencjalnie negatywny wpływ na siedliska może mieć niewłaściwa gospodarka rybacka i leśna, rozwój zabudowy, przebudowa dróg w zlewni jezior, zanieczyszczenia, eutrofizacja i zakwaszenie oraz ewolucja biocenotyczna.

Zagrożeniem dla torfowisk w obszarze (7140 torfowiska przejściowe i trzęsawiska) jest wydeptywanie. Problem ten, związany z presją rekreacyjną na jeziora - zagrożeniem dotyczącym siedliska 3110, jest szczególnie istotny w przypadku zatorfień na obrzeżach jeziora Modrego (liczne wydeptane dojścia do wody oraz miejsca do plażowania). Mniej obciążone presją turystyczną są torfowiskowe obrzeża jeziora Pomysko. Obrzeża jeziora Żabiego penetrowane są w najmniejszym stopniu, gdyż jezioro to nie jest wykorzystywane do celów rekreacyjnych.

Zagrożeniem dla siedliska borów i lasów bagiennych jest niewłaściwa gospodarka leśna, w szczególności usuwanie martwego drewna, ujednoczenie struktury wiekowej drzewostanów oraz ingerencja w warunki hydrologiczne poprzez melioracje.

Zaplanowane działania ochronne dotyczące siedliska jezior lobeliowych obejmują zabezpieczenie strefy brzegowej i obrzeży jezior przed wydeptywaniem, regulację zasad ich rybackiego użytkowania, reorganizację ścieżki przyrodniczej „Szlakiem 5 jezior”. Ponadto konieczne jest dostosowanie gospodarki leśnej i przestrzennej w zlewni bezpośredniej jezior do wymogów ochrony siedliska. Zlewnie bezpośrednie jezior - przedmiotów ochrony, obejmują część obszaru Natura 2000. Ponadto fragment zlewni jeziora Pomysko jest poza granicą obszaru, na terenie Gminy Parchowo.

Uzupełnienia stanu wiedzy wymaga ichtiofauna. Badania są konieczne dla rozpoznania zasobów populacji gatunków obcych, potencjalnie zagrażających siedlisku i określenie zasad ich usunięcia z jezior.

W odniesieniu do siedliska 3160 naturalnego, dystroficznego zbiornika wodnego (jezioro Żabie), nie planowano działań związanych z ochroną czynną. W odniesieniu do tego siedliska, zaplanowano działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania, w postaci: regulacji zasad rybackiego gospodarowania jeziorem, ograniczenia kłusownictwa ryb, egzekwowania zakazu zanęcania oraz dostosowania gospodarki leśnej w zlewni do wymogów ochrony siedliska. Zaplanowano również uzupełnienie stanu wiedzy o ichtiofaunie.

W odniesieniu do siedliska torfowiska w obszarze (7140 torfowiska przejściowe i

trzęsawiska), nie planowano działań związanych z ochroną czynną. Zaplanowane działania są tożsame z działaniami zaplanowanymi dla siedliska 3110 jezior lobeliowych.

W odniesieniu do siedliska 91D0 bory i lasy bagienne zaplanowano działania związane z ochroną czynną w postaci: zamknięcia rowów melioracyjnych oraz działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania, w postaci modyfikacji gospodarki leśnej.

Zaplanowany monitoring będzie dotyczył stanu ochrony siedlisk przyrodniczych – wszystkich przedmiotów ochrony, oprócz siedliska torfowiska przejściowego i trzęsawiska (7140). W przypadku siedliska borów i lasów bagiennych (91D0) monitorowanie przyjęto zgodnie z metodyką do celów monitoringu, o którym mowa w art. 112 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Zatem oszacowanie wartości poszczególnych parametrów i wskaźników struktury i funkcji będzie określone i zwaloryzowane wg przewodników metodycznych wydanych przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. W celu ograniczenia kosztów ocenie podlegały będą dwa wskaźniki. Ocena będzie wykonywana w płacie, w którym zaplanowano działania ochronne.

Ponadto zaplanowano monitoring cech hydrochemicznych jezior lobeliowych i dystroficznego. Jest to konieczne ze względu na stwierdzony fakt występujących przy dnie jezior deficytów tlenu. Utrzymujący się długo stan niedotlenienia wód naddennych może doprowadzić do podniesienia trofii. Z tego powodu konieczna jest kontrola warunków środowiskowych w zbiornikach przez najbliższe lata.

Koszty działań ochronnych w ciągu 10 lat obowiązywania planu (w tym planowanego uzupełnienia wiedzy) oszacowano na łącznie 25 tys. zł. Obejmuje on: zabezpieczenie strefy brzegowej i obrzeży jezior przed wydeptywaniem (7 tys. zł), reorganizację ścieżki przyrodniczej „Szlakiem 5 jezior” (3 tys. zł) wykonanie i ustawienie kilku tablic informacyjnych o tematyce edukacyjnej (2 tys. zł), analizę składu ichtiofauny w trzech jeziorach lobeliowych (9 tys. zł) analizę składu ichtiofauny w jednym jeziorze dystroficznym (3 tys. zł), zamknięcie rowów melioracyjnych (1 tys. zł).

Koszt planowanego monitoringu oszacowano łącznie na około 7 tys. zł. Obejmuje on pomiar cech hydrochemicznych trzech jezior lobeliowych (4,5 tys. zł) i jeziora dystroficznego (1,5 tys. zł) oraz określenie dwóch wskaźników struktury i funkcji dla boru i lasu bagienno (1 tys. zł). Środki te planuje się pozyskać z funduszy wspierających finansowo działania ochronne na obszarach cennych przyrodniczo, np. WFOŚiGW w Gdańsku, NFOŚiGW, EFRR (za pośrednictwem CKPŚ).

Zapisy zawarte w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Czarna Dąbrówka, dotyczące rozwoju miejscowości Jasień i Łupawsko jako centrów rekreacyjno - turystycznych oraz konieczności rozwoju na terenie gminy zaplecza turystycznego w rozumieniu pól biwakowych, zespołów kąpieliskowo-plażowych itp. stanowią potencjalne zagrożenie dla jezior lobeliowych – przedmiotów ochrony obszaru. Podobnie, zapisy studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Parchowo, dotyczące miejscowości Soszyca jako obszaru rozwoju funkcji turystycznej i rekreacyjnej, stanowią potencjalne zagrożenie dla przedmiotów ochrony obszaru. W celu ograniczenia możliwych negatywnych skutków wynikających z rozwoju ww. miejscowości jako centrów turystyczno – rekreacyjnych, konieczne było wskazanie wprowadzenia dodatkowych zapisów do studiów obu gmin oraz miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obrębu Łupawsko. Nie przewiduje się natomiast konieczności wprowadzania zmian w planie zagospodarowania województwa pomorskiego.

Nie wskazano potrzeby sporządzenia planu ochrony dla obszaru Natura 2000.

Zgodnie z art. 28 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, zapewniono możliwość udziału w pracach nad tworzeniem projektu PZO, osobom zainteresowanym i działającym w obrębie siedlisk. W tym celu zorganizowano trzy spotkania dyskusyjne, których tematem były zapisy w projekcie PZO. Informację o przystąpieniu do sporządzenia PZO zamieszczono na tablicy ogłoszeń RDOŚ w Gdańsku, stronie internetowej RDOŚ w Gdańsku, tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Czarna Dąbrówka oraz w prasie („Dziennik Bałtycki” z 27 lipca 2011 r.).

Udział społeczeństwa w postępowaniu na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (*Dz. U. z 2008 r. Nr 199 poz. 1227 ze zm.*), został zagwarantowany poprzez ogłoszenie informacji o możliwości zapoznania z projektem PZO oraz o możliwości składania uwag i wniosków do planu. Informacje powyższe zostały zamieszczone w formie obwieszczenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku na tablicach ogłoszeń: RDOŚ w Gdańsku, Urzędów Gmin: Parchowo i Czarna Dąbrówka, Nadleśnictwa Bytów, RDLP w Szczecinku, na stronie internetowej RDOŚ w Gdańsku, w prasie („Dziennik Bałtycki” z 4 kwietnia 2012 r.). Na wniesienie uwag i wniosków do projektu PZO wyznaczono okres 21 dni. W tym czasie nie wpłynęły żadne uwagi i wnioski.

Informację o projekcie planu zadań ochronnych zamieszczono w publicznie dostępnym wykazie danych, udostępnionym poprzez stronę internetową www.wykaz.ekoportal.pl, pod numerem 646/2011.

Projekt planu zadań ochronnych został pozytywnie zaopiniowany przez Regionalną Radę Ochrony Przyrody w Gdańsku, na posiedzeniu w dn. 09.09.2013 r.

Projekt zarządzenia został uzgodniony, w trybie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (*Dz. U. Nr 31 poz. 206*) z Wojewodą Pomorskim, pismem z dnia 25 października 2013 r. nr NK.II.0041.20.2013.MM.